

Norske leger mot atomvåpen

**I WANT YOU TO
JOIN US!**

Felles brev til regjeringen
Intervju med Trond Bakkevig
Lær om atomvåpen

en tryggere verden uten atomvåpen

Norsk kampanje for et forbud mot atomvåpen

John Gunnar Mæland

Leder NLA

john.meland@isf.uib.no

Etter mange års stillstand er det nå bevegelse i arbeidet for å fjerne atomvåpnene. En rekke kjente politikere, inkludert USAs president *Barack Obama*, har revitalisert visjonen om en atomvåpenfri verden. Flere initiativ viser at tiden nå er moden for forhandlinger om et generelt forbud mot atomvåpen:

- Sikkerhetsrådets enstemmige vedtak høsten 2009 om å legge forholdene til rette for en atomvåpenfri verden
- Erklæringen 20. april 2010 fra president *Jacob Kellenberger* i Den internasjonale Røde Kors komité (ICRC) om at atomvåpen må forbys og elimineres ved en legalt bindende internasjonal avtale
- Planen til Den internasjonale komité for ikke-spredning og nedrustning (ICNND) om å opprette et senter i Wien for bl.a. å lede utviklingen av "a model Nuclear Weapons Convention"

Det er livsviktig å utnytte dette mulighetenes vindu før det lukker seg på ny. Sikkerhetsrådets vedtak må følges opp med konkrete tiltak støttet av en sterk folkeopinion i mange land. Resolusjonen må ikke bli stående som tomme ord.

Vi har nå 40 års erfaring med at Ikkespredningsavtalen (NPT) er utilstrekkelig som redskap for atomnedrustning. Resultatene fra NPTs Tilsynskonferanse 2010 viser at det er behov for nye initiativ for å omdanne dagens nedrustningsmoment til konkret handling. Konferansens sluttokument slår fast at eliminering av atomvåpen er det endelige mål, men det ble ikke enighet om noen tidsfrist eller konkret agenda for eliminering. Selv om en atomvåpenkonvensjon eller et alternativt rammeverk med separate, gjensidig forsterkende instrumenter, er nevnt under henvisning til generalsekretær *Ban Ki-moons* 5-punktsplan fra 2008, ble det heller ikke vedtatt å starte forhandlinger om en konvensjon slik 44 norske organisasjoner krevde i brevet til Regjeringen 26. april 2010 (se side 4 i dette nummeret).

NLA ser det som helt nødvendig at det nå tas konkrete politiske initiativ for å lage et veikart for full eliminering av atomvåpen. Sammen med Nei til atomvåpen og Den norske Pugwashkomiteen lanserer vi nå *en norsk kampanje for et forbud mot atomvåpen*. I løpet av høsten 2010 vil det opprettes et kampanjesekretariat i Oslo.

Kampanjen vil bygge på erfaringene fra tilsvarende kampanjer mot antipersonellminer og klaseammunisjon,

hvor nasjonale og internasjonale frivillige organisasjoner bidro vesentlig til å få på plass bindende avtaler og hvor den norske regjering spilte en nøkkelrolle. Foruten å utvikle et nasjonalt nettverk av humanitære og andre organisasjoner fra sivilsamfunnet og initiere nasjonale aktiviteter, tar kampanjen sikte på å støtte internasjonalt samarbeid for et atomvåpenforbud spesielt gjennom *International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN)*. Den norske kampanjen vil samarbeide tett med ICAN.

Kampanjens mål er et juridisk bindende forbud mot utvikling, produksjon, lagring, transport, bruk og trussel om bruk av atomvåpen, samt en utvetydig tidsplan for full avskaffelse av slike våpen.

Kampanjen vil arbeide for at det startes reelle forhandlinger om et forbud snarest mulig - før katastrofen er et faktum. Vi aksepterer ikke at atomvåpnene fortsatt skal holde sivilbefolkningen som gisler i atommaktenes avskrekkingsstrategi. Vi aksepterer heller ikke at den videre atomnedrustning skal skje gjennom små skritt på atommaktenes premisser. Vi tar president Obama på ordet, men krever at atomvåpnene fjernes i vår levetid!

John Gunnar Mæland
Leder

Norske leger mot atomvåpen

NLA er den norske avdelingen av International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW), som i 1985 fikk Nobels Fredspris for sitt opplysningsarbeid om de medisinske virkninger av atomkrig.

NLA er åpen for leger og medisinske studenter og har i dag rundt 1100 medlemmer. Formålet er "å spre opplysning om medisinske konsekvenser av atomkrig og arbeide for kjernefysisk nedrustning og redusert fare for atom-

krig. En viktig del av dette arbeidet er å påpeke at også forskning, utvikling og utplassering av atomvåpen har sammenheng med de alvorlige problemer verden står overfor når det gjelder miljø og økonomisk utvikling".

I likhet med IPPNW, arbeider NLA også med totalforbud mot landminer, krigens virkninger på barn, og ikkevoldelige konfliktløsninger.

en tryggere verden uten atomvåpen

Innhold

<i>Åpent brev til regjeringen</i>	side 4
<i>Svar fra Støre</i>	side 6
<i>Tilsynskonferansen 2010</i>	side 7
<i>Lær om atomvåpen: virkning på kroppen</i>	side 8
<i>Intervju med Trond Bakkevig</i>	side 10
<i>Nuclear Abolition Day</i>	side 11
<i>Felles uttalelse om Gaza</i>	side 11
<i>Fredsbåt gjestet Bergen</i>	side 12
<i>Medlemsregisteret under oppdatering</i>	side 13
<i>Håpløst gammeldags forslag</i>	side 13
<i>På verdenskongress</i>	side 14
<i>Intervju med Christine Beerli</i>	side 17
<i>IPPNW Peace Raffle</i>	side 18
<i>Nye kampanjekoordinatorer</i>	side 18

Medlemsbladet for Norske leger mot atomvåpen
ISSN 0808 2111

Redaksjonen

Carl Pintzka og Bjørn Lyngen
Abelsborg gate 11, 7018 Trondheim
Tlf: 98446627,
e-post: pintzka@legermotatomvapen.no

NLAs sekretariat

Leder: John Gunnar Mæland
Institutt for samfunnsmedisinske fag, UiB
Kalfarveien 31, 5018 Bergen
Tlf 55586075, fax 55586130
Priv. C.Sundtsgt 36, leil 603, 5004 Bergen
Tlf 55230824 (p), 90081052 (m)
e-post: john.meland@isf.uib.no

IPPNW Central Office

727 Massachusetts Avenue
MA 02139-3323, USA
Tlf. 617-868-5050, fax 617-8682560
E-post: ipppnwbos@ipppnw.org
Ex.dir. Michael Christ: mchrist@ipppnw.org

Hjemmesider

www.legermotatomvapen.no, www.ipppnw.org

Medlemskontingent, priser:

Leger:	300,-
Studenter:	100,-
Postgirokonto:	3060 24 20376

Er du ikke medlem? Ta kontakt med medlemsansvarlig Dag Bruusgaard: bruusgaard@legermotatomvapen.no.

Layout: Carl Pintzka
Trykk: Skipsnes, i 1500 eksemplarer.

Forsidebilde:

Leder

For noen år siden, på en av de utmerkede filmkveldene til Trondheim-studentenes MedFred-avdeling, ble den svarte komedien "Dr. Strangelove" fra 1964 vist. Regissert av Stanley Kubrick, og med Peter Sellers i hovedrollen, skildrer filmen et scenario hvor en temmelig sprø og paranoid general i det amerikanske flyvåpenet bestemmer seg for å angripe Sovjetunionen med atomvåpen. Det verken han eller noen andre av amerikanerne vet, er at russerne i all hemmelighet har bygd en maskin som automatisk utsletter verden ved et kjernefysisk angrep på Sovjet. Den smått eksentriske eks-nazisten og våpeneksperten Dr. Strangelove blir tilkalt til de etter hvert ganske desperate diplomatiske samtaler mellom amerikanerne og russerne, mens forsøkene på å kalle bombe-flyene tilbake fra toktet sitt hindres av problemer som at offiseren som er i besittelse av den hemmelige koden for tilbakekallingsordren ikke har penger til telefonautomaten for å kunne formidle denne koden, og Pentagon nekter å betale for noteringsoverføring.

På 60-tallet var kald krig og frykten for dommedag høyst reell. På samme måte som dagens filmskapere søker til land som Irak og Afghanistan for å være tett på de dagsaktuelle konfliktene, konsentrerte politisk satire seg den gangen om fulle kommunister med fingeren på avfyringsknappen og amerikanske presidenter med retorikk på barnehagenivå. Samtidig skildrer "Dr. Strangelove" en situasjon som ved første øyekast riktig nok virker absurd, men som i samtiden neppe kan ha fremstått som totalt usannsynlig. Det tankevekkende er at handlingen i filmen ikke er mindre realiserbar i dag enn den var i 1964 – stormaktenes rent faktiske innehav av atomvåpen tatt i betraktning.

I dag er det vanskelig å få gehør for andre potensielt bekymringsfulle situasjoner når det gjelder atomvåpen enn Irans uransentri-fuger. At USA og Russland fortsatt besitter våpen som kan blåse jorda i fillebiter på kun kort tid, blir som trærne som går over ende i jungelen – vi aksepterer realitetene, og reflekterer ikke særlig mer over det. Jernteppet har blitt erstattet av ei myk dundyne som får oss til å tro at atomvåpnenes eksistens er mindre å bekymre seg over enn for førti år siden, bare fordi stormaktenes ledere er mindre hatefulle i blikket når de snakker til hverandre.

Vi imøteser gjerne en moderne Hollywood-utgave av "Dr. Strangelove". Kanskje noe slikt kunne bidra til å åpne øynene våre, og legge et mer effektivt press på dagens statsledere for at de skal kvitte seg med lagrene sine av atomvåpen.

Redaktørene

Den norske regjering
v/ Utenriksminister Jonas Gahr Støre
Utenriksdepartementet
Postboks 8114 Dep
0032 Oslo

Ikkespredningsavtalen – krav til en vellykket tilsynskonferanse

Atomvåpen er en av de aller største truslene mot menneskeheten og verdens stater har nå en unik mulighet til å hindre at de noensinne vil bli brukt igjen.

De senere års press på ikkespredningsregimet og den tiltagende faren for at atomvåpen skal falle i hendene på ikke-statlige aktører gjør at atomtrusselen nå virker større enn på mange år. Sentrale politiske og militære ledere i store deler av verden har erkjent at sikkerhetstrusselen fra disse våpnene idag er høyere enn sikkerhetsgevinsten, og at den eneste troverdige beskyttelsen mot atomvåpen er deres fullstendige avskaffelse. Fra å være en humanitær og folkerettslig forpliktelse har full atomnedrustning dermed også blitt en sikkerhetspolitisk nødvendighet.

Denne nyvunne erkjennelsen gir grunn til optimisme, og tilsynskonferansen 2010 fremstår som en unik mulighet for verdenssamfunnet til endelig å kunne vedta et bindende rammeverk for reell atomnedrustning innenfor rammen av Ikkespredningsavtalen (NPT). NPT har det siste tiåret vært under sterkt press, og etter vår oppfatning er enighet om et bindende rammeverk for nedrustning helt nødvendig for å bevare den tilliten til regimet – en tillit som er avgjørende for å hindre ytterligere spredning av atomvåpen og for å opprettholde sikkerhetskontrollen med all annen kjernefysisk virksomhet.

Regjeringen har i Soria Moria 2 erklæringen forpliktet seg til å arbeide for en verden fri for atomvåpen og pekt på viktigheten av en vellykket tilsynskonferanse i arbeidet for å redusere atomvåpenenes betydning. Norge har stor troverdighet i internasjonale nedrustningsprosesser etter innsatsen i arbeidet med konvensjonene for anti-personellminer og klaseammunisjon, og kan derfor spille en viktig rolle i å sikre en vellykket tilsynskonferanse ved å arbeide for oppslutning om følgende konkrete vedtak:

- **Bruk:** Konferansen må slå fast at konsekvensene av atomvåpenbruk vil stride mot de mest grunnleggende prinsippene innenfor internasjonal humanitær rett, blant annet fordi våpenet av natur ikke evner å skille mellom sivile og stridende samt forårsaker overflødig skade og unødvendig lidelse.
- **Mål:** Konferansen må slå fast at NPTs endelige mål er full atomnedrustning, og at samtlige statsparter er forpliktet til å bidra i dette arbeidet slik den internasjonale domstolen slo fast i sin rådgivende uttalelse i 1996.
- **Doktriner:** Konferansen må vedta konkrete tiltak for å redusere atomvåpenenes politiske og militære betydning. Atomvåpenstatene må bli enige om gjensidig ikke-førstebruk, samt garantere for at atomvåpen ikke vil bli brukt mot stater som ikke selv har slike våpen. Konferansen må samtidig slå fast nødvendigheten av å redusere, og snarest mulig eliminere, atomvåpenenes rolle.
- **Utvikling/modernisering:** Konferansen må slå fast at all form for utvikling, prøvesprengning og modernisering av atomvåpen vil bryte med NPTs intensjon, og at samtlige statsparter må

bidra til at prøvestansavtalen (CTBT) trer i kraft snarest mulig. En avtale om spaltbart materiale må også snarest fremforhandles.

- **Avvikling:** Konferansen må vedta et bindende rammeverk av konkrete, målbare tiltak for full atomnedrustning, og vedta å etablere et tillitbyggende system for verifisering og etterlevelse. Det må fastsettes tak for antall gjenværende atomvåpen innen definerte tidsfrister samt en tidshorison for fullstendig avskaffelse av alle stridshoder.
- **Konvensjon:** Konferansen må vedta å starte forhandlinger om en konvensjon med forbud mot atomvåpen i tråd med forpliktelsen under artikkel VI i NPT. Disse forhandlingene må være åpne for alle interesserte stater, også de som per idag ikke er tilsluttet NPT.

Tilsynskonferansen 2010 er siste troverdige mulighet til å vise at reell atomnedrustning kan foregå innenfor rammen av NPT, og vi har tillit til at Regjeringen og Utenriksdepartementet vil gjøre sitt ytterste for å få til et vellykket resultat, i tråd med punktene over.

Dersom statspartene ikke lykkes med å komme til enighet om de nødvendige tiltakene for nedrustning, forventer vi at Regjeringen følger opp Soria Moria 2 erklæringen og umiddelbart starter arbeidet med en egen konvensjon som forbyr atomvåpen.

Vi, representanter for et bredt spekter av norske organisasjoner, støtter Regjeringens arbeid for en atomvåpenfri verden.

Oslo, 26 april 2010

Arbeidernes Ungdomsfylking	Kristelig Folkepartis Ungdom	Plan Norge
Care Norge	Landsorganisasjonen (LO)	Politiets Fellesforbund
Caritas Norge	Mellomkirkelig råd	PRESS – Redd barnas Ungdom
Changemaker	Nansen Dialog (Nansenskolen)	Røde Kors Ungdom
Den norske Atlanterhavskomite	Natur og Ungdom	Senterungdommen
Den norske legeförening	Nei Til Atomvåpen	Sosialistisk Ungdom
Den norske Pugwash-komite	Norges Bonde- og Småbrukarlag	Spire- Utviklingsfondets ungdom
Framtiden i våre hender	Norges Bondelag	Stiftelsen Karibu
Fredsinitiativet	Norges Fiskaralg	Storebrand
Greenpeace	Norges Fredslag	Unge Høyre
Humanetisk forbund	Norges Fredsråd	Unge Venstre
Internasjonal Kvinneliga for Fred og Frihet	Norges Røde Kors	Unio
Industri Energi	Norsk Folkehjelp	Utdanningsforbundet
KFUK-KFUM Global	Norske Leger mot Atomvåpen	Utviklingsfondet
	Norsk Tjenestemannslag	Vennenes samfunn Kvekerne

Organisasjoner som
har underskrevet brev av 26. april
v/Nei til Atomvåpen
Youngsgt.4
0181 Oslo

Oslo, 10. mai 2010

Jeg vil gjerne takke for brev av 26. april med krav til en vellykket Tilsynskonferanse for Den kjernefysiske ikke-spredningsavtalen (NPT). De fem punktene er verdifulle innspill til den norske delegasjonen til Tilsynskonferansen hvor representanter fra organisasjonene som har underskrevet brevet også deltar.

Den norske regjeringen deler målsettingen i brevet om en verden uten kjernevåpen. Jeg er enig i at NPTs tilsynskonferanse i mai 2010 utgjør en unik mulighet for å kunne drive nedrustningsagendaen videre. Tilsynskonferansen bør utvetydig slå fast målsettingen om en tryggere verden uten atomvåpen og vedta et konkret og forpliktende arbeidsprogram for den kommende femårsperioden. Et slikt arbeidsprogram må reflektere NPTs tre pilarer; nedrustning, ikke-spredning og fredelig bruk av kjernekraft.

Det er med stor glede jeg noterer at hele 44 norske organisasjoner står bak brevet. Vi må gå mange år tilbake før vi finner et slikt bredt norsk engasjement for nedrustning og ikke-spredning. Jeg takker for organisasjonenes støtte til Regjeringens arbeid for en verden uten atomvåpen og ser fram til videre dialog og samarbeid.

Med vennlig hilsen

Jonas Gahr Støre

Tilsynskonferansen 2010 – Et vellykket utfall?

Kirsten Strømme er medisinstudent ved UiO og var i mai observatør i New York for NLA

Kirsten Strømme
Medfred Oslo
stromme@legermotatomvapen.no

I forkant av årets tilsynskonferanse for Ikke-spredningsavtalen var et viktig stridspunkt hva som skulle til for å kalle utfallet vellykket, eller eventuelt mislykket. Grunnen til dette ordspikkeriet var regjeringens formulering i Soria Moria II, der de åpner for å ta del i forhandlinger om en atomvåpenkonvensjon dersom årets tilsynskonferanse skulle mislykkes. Dette har vært et krav fra deler av sivilsamfunnet i lang tid, og det var derfor viktig å definere på forhånd hva som burde kreves av et sluttokument for at det kan betegnes som vellykket.

Dette arbeidet endte til slutt opp som et kravbrev overlevert utenriksminister Jonas Gahr Støre, signert 44 organisasjoner fra ulike deler av sivilsamfunnet, med spennvidde fra Norges Røde Kors til Politiets Fellesforbund. Her defineres suksess som betydelig fremgang innen seks definerte områder, blant annet arbeidet for en konvensjon.

Parallelt med dette arbeidet ble det under ledelse av Nei Til Atomvåpen samlet sammen en delegasjon av

observatører til å overvære den første uken av forhandlingene i New York. Til sammen ble dette en gruppe på 19 personer fra 17 ulike organisasjoner, mange av hvilke hadde alt sluttet seg til brevet til utenriksministeren.

Denne sterke tilstedeværelsen fra sivilsamfunnet var merkbar, både for diplomatene og for Gry Larsen, departementets politiske utsending. Etter et meget skuffende åpningsinnlegg

“Selve sluttokumentet ble verken fugl eller fisk, noe som egentlig var vår største frykt”

fikk vi mulighet til å komme med direkte tilbakemeldinger til henne hos den norske delegasjonen. Tilfeldig eller ikke, tonen i de norske innleggene ble i hvert fall betydelig skarpere etter dette.

Selve sluttokumentet ble verken fugl eller fisk, noe som egentlig var vår største frykt. Mens politikere med en viss troverdighet kan argumentere for at det er en suksess i seg selv at det ble enighet om et sluttokument, samt at det inneholder flere positive formuleringer, er dokumentet fra sivilsamfunnets ståsted et minste felles multiplum uten forpliktende tiltak.

Når det er sagt finnes det enkelte

lyspunkter. Viktigst av disse er at en atomvåpenkonvensjon for første gang er nevnt som et mulig alternativ i et sluttokument, samt at de humanitære argumentene for nedrustning er godt synlige. Ikke minst skyldes dette iherdig innsats fra blant annet Sveits og Østerrike, som dermed lanserte seg selv som mulige partnere for Norge i arbeidet for en konvensjon. Sett under ett er allikevel utfallet for svakt til å vise at Ikke-spredningsavtalen er et egnet

instrument for å avskaffe atomvåpen, og sivilsamfunnet holder derfor på kravet om at Norge nå må gå i gang med forhandlinger om en konvensjon.

Noe vi virkelig kan glede oss over er derimot at kravet om en atomvåpenkonvensjon virkelig har slått rot i sivilsamfunnet dette året, både internasjonalt og i Norge. Her hjemme er det en ressurs at et bredt spekter av organisasjoner har fått et innblikk i hvor bakvendt og utdatert NPT systemet er, og dette vil være en støtte i arbeidet med den kommende kampanjen. I så måte kan det være at vi i retrospekt vil kunne regne konferansen for en betinget suksess – tross alt.

Lær om atomvåpen: Virkning på menneskekroppen

Informasjonsprogrammet Lær om atomvåpen er utviklet av vår svenke søsterforening SLMK. Det er nå oversatt til norsk (se www.legermotatomvapen.no eller www.atomvapen.no). Foruten oversiktlig tekst finnes det en rekke fordypningstekster. Vi viser her et eksempel på en slik tekst og oppfordrer dere til å gjøre dere kjent med dette omfattende lærestoffet.

LEARN ABOUT NUCLEAR WEAPONS

ATOMVÅPENS VIRKNING PÅ MENNESKEKROPPEN

Menneskekroppen vil påvirkes på mange ulike måter når en atombombe detoneres. I dette avsnittet vil vi fokusere på strålingskadene, som skiller effekten av atomvåpen fra andre typer våpen. Du kan derimot lese om de andre effektene av atomvåpen og hva som skjer ved en atombombesprenning i fordypningssteksten Teknisk –Hva skjer når det smeller?

Strålingskader

En av de store forskjellene på atomvåpen og konvensjonelle våpen, er at de førstnevnte også dreper og skader gjennom stråling. Stråleskader forårsakes av gamma- og nøytronstråling som finnes i initialstrålingen, samt at det radioaktive nedfallet. Det er cellene i kroppen som skades av strålingen, ved at energien fra strålene overføres til cellen når den bestråles. Radioaktiv stråling fører særlig til skade på DNA, cellenes genetiske arvemateriale.

En celle kan reparere slike skader til en viss grad, spesielt hvis skadene ikke er så store. Derimot kan det skje feil under reparasjonen, noe som øker risikoen for utvikling av kreft, og siden kreft i hovedsak utvikles over flere cellegenerasjoner, kan det ta tiår før kreften oppdages.

Ved høyere stråledoser dør cellen. I kroppsvev der celleomsetningen vanligvis er høy, sånn som i mage-/tarmkanalen eller i beinmargen, klarer ikke kroppen å erstatte cellene raskt nok og vevet slutter å fungere. Dette kan være dødelig.

Jo høyere stråledosen er, jo tidligere utvikles det tegn på sykdom. Avhengig av hvor høy stråledosen er, oppstår det tre ulike syndromer/sykdomsbilder hos mennesker som har blitt utsatt for radioaktiv stråling:

Det første syndromet rammer kroppens bloddannende organ, beinmargen. Den skades og får nedsatt evne til å nydanne blodceller og blodplater. De hvite blodcellene er kroppens immunforsvar mot infeksjoner og derfor blir de som rammes av strålesyke svært mottakelige for alvorlige, i verste fall dødelige, infeksjoner. Blodplatene fører normalt til at blodet leverer seg. Hvis produksjonen av disse stopper opp, oppstår det blødninger og det er risiko for at den syke vil blø i hjel. Avhengig av beinmargsskadens omfang og behandlingen som gis, kan de

strålesyke bli friske igjen hvis syndromet ikke fører til døden innen noen måneder. Beinmargstransplantasjon har en usikker effekt men kan prøves.

Ved høyere stråledose oppstår et syndrom som rammer magesekken og tarmene. Det kjennetegnes av kvalme, brekninger, blodig diaré, dehydrering og høy feber. Den strålesyke risikerer å dø innen 1-2 uker som følge av blodforgiftning, tarmbetennelse og forstyrrelser i kroppens væskebalanse.

Det tredje syndromet, som rammer hjernen, er mest alvorlig. Symptomene er hodepine, tretthet, apati, sitring i musklene, koma, krampeanfoll og sjokk. Dette syndromet oppstår ved de aller høyeste stråledosene og fører uunngåelig til døden innen kort tid.

Som oftest vil de bestrålte ha flere komponenter i sykdomsbildet, og multiorgansvikt kan oppstå. Opptrer dette sammen med f.eks. knusningsskader og brannskader kan tilstanden bli dødelig selv om stråledosen kanskje skulle kunne tolereres. I dag legges mye vekt på hudskader/brannskader som ledd i strålingsyndromene.

Den absorberte stråledosen angis i enheten Gray. Tidligere brukte man ofte enheten rad, som tilsvarer 0,01 Gray. Ettersom ulike typer stråling (alfa, beta og gamma) har ulik biologisk effekt, bruker man i medisinske sammenhenger oftest enheten Sievert som mål på strålingens biologiske effekt. Sievert er en stor enhet (1 Sv kan gi akutt stråleskade) og det er derfor vanlig å oppgi dosen i milliSievert: 1 mSv = 0,001 Sv. Når man angir stråledoser, mener man som oftest helkroppsdose, altså at hele kroppen har blitt utsatt for bestråling. Dødlig helkroppsdose for mennesker ligger i området 3-5 Sv (1).

Dose (i Sievert)	Helseeffekt	Tid før sykdomsutbrudd (uten helsehjelp)
0,05-0,1 Sv	Forandringer i blodsammensetningen	
0,5 Sv	Kvalme	Timer
0,55 Sv	Utmattelse	
0,7 Sv	Brekninger	
0,75 Sv	Håravfall	2-3 uker
0,9 Sv	Diaré	
1 Sv	Blødninger	
4 Sv	Risiko for dødsfall	2 måneder
10 Sv	Tarmens celledager forstyrres Indre blødninger Død	1-2 uker
20 Sv	Skader på sentralnervesystemet Bevissthetstap Død	Minutter Timer- dager

Kilde: US Environmental Protection Agency: Radiation Protection (2)

1 Forsvarets Forskningsinstitut http://www.faktasamlingebnrn.foi.se/filer/n_sidor/1/3.html

2 US Environmental Protection Agency

http://www.epa.gov/radiation/understand/health_effects.html

LEARN ABOUT NUCLEAR WEAPONS 2008
© SWEDISH PHYSICIANS AGAINST NUCLEAR WEAPONS, SWEDISH PEACE AND ARBITRATION SOCIETY

Intervju med prost Trond Bakkevig

-Beskytt skaperverket!

Guro K. Barnes

MedFred Oslo
barnes@legermotatomvapen.no

Trond Bakkevig er teolog og prost i Den norske kirke, i Vestre Aker Prosti i Oslo. Han har tidligere vært leder for Mellomkirkelig råd, jobbet i flere konfliktområder i verden og var i 1987-88 personlig rådgiver for utenriksministeren. På midten av 1980-tallet leverte han sin doktorgrad "Ordningssteologi og atomvåpen". Her tok han for seg tre tyske teologer som var aktive både før og etter andre verdenskrig og har hatt stor innflytelse på norsk teologi, for å se på hvordan de håndterte spørsmålet om atomvåpen. Vi har derfor spurt han litt om kristendom, Den norske kirke og atomvåpen.

-Den norske kirke har ingen felles, offisiell politikk på atomvåpen, men norske biskoper gikk tidlig ut på 1970- og 80-tallet og uttalte seg kritiske mot slike våpen og avviste enhver bruk, begynner Bakkevig. Derimot ble det ikke tatt standpunkt til hvorvidt kun besittelse av atomvåpen også bør avvises. Bakkevig tror et flertall av både ansatte og kirkegjengere er imot det å inneha atomvåpen. I tillegg til biskopene, har kirken også internasjonalt avvist bruk av atomvåpen. Kirkenes Verdensråd, verdens største organisasjon av kristne kirkesamfunn, har i likhet med Den katolske kirke tatt klar avstand til bruk av denne typen våpen.

Atomvåpnene kommer i en særklasse

For Bakkevig handler spørsmålet om atomvåpen om beskyttelse av sivilbefolkning og skaperverk. Hans syn på atomvåpen er klart preget av han kristne livssyn, men han

understreker at det absolutt er mulig å komme til samme konklusjon som ham i atomvåpenspørsmålet uten å dele hans religiøse overbevisning. Selv er ikke Bakkevig prinsipielt motstander av bruk av våpen og krig og mener at et land må ha rett til å forsvare seg mot angrep utenfra. Derimot mener han at forsvaret må stå i samsvar med det angrepet man utsettes for, en slags "rettferdig" krig. I tillegg må det ikke medføre unødvendig skade på sivilbefolkning og miljøet. Derfor er bruk av atomvåpen uaktuelt, også som svar på et angrep med atomvåpen, fordi effekten av disse våpnene verken kan avgrenses i tid eller rom. Spesielt er Bakkevig bekymret for konsekvensene på tvers av tiden, slik som miljødeleggelser og kreftrisiko.

Når det gjelder dagens situasjon og bruk av atomvåpen, er ikke Bakkevig først og fremst bekymret for de store, statlige aktørene som USA, Russland, Frankrike og Kina. Et langt

"Bruk av atomvåpen uaktuelt, også som svar på et angrep med atomvåpen, fordi effekten av disse våpnene verken kan avgrenses i tid eller rom"

mer sannsynlig scenario, slik han ser det, er bruk av "grensetilfeller", for eksempel våpen med ammunisjon laget av utarmet, radioaktivt uran. Han etterlyser en internasjonal debatt også om denne typen våpen, ikke bare de tradisjonelle atomvåpnene. Kirken har nok liten innflytelse i de områdene der atomvåpen har størst sannsynlighet for å bli brukt, men slik hovedstrømningen innenfor kristendommen har et ansvar overfor ekstremisme innenfor kristendommen, har også hovedstrømninger innen islam et ansvar for ekstremisme innen sin tro, sier Bakkevig. Det

ligger i definisjonen at ekstremister er lite åpne for dialog og for å endre sine holdninger, så Kirkens oppgave vil først og fremst være å ha gode forbindelser med hovedstrømningene innen islam og gjennom disse ta opp viktige problemstillinger, slik som atomvåpen.

Kirken må vise lederskap i atomvåpenspørsmålet

På spørsmål om hva Kirken kan bidra med i kampen mot atomvåpen, mener prosten man må være realistisk når det gjelder hvilke innflytelse Kirken har. Han påpeker samtidig at kirken er et sted hvor folks meninger formes og påvirkes. Den internasjonalt engasjerte prosten mener at det viktigste signalet Kirken kan sende på dette området, er gjennom et tydelig budskap fra lederskapet. I Norge er nok lederskapet i Kirken lite radikale i forhold til sin befolkning på spørsmålet om atomvåpen, men andre steder i verden, for eksempel i den katolske kirken i

USA, er lederskapet langt mer radikale enn mange av sine medlemmer når de fordømmer bruk av atomvåpen. Også den videre veien mot full atomvåpennedrustning er avhengig av internasjonalt lederskap og deltakelse, spesielt fra de største aktørene USA og Russland, sier Bakkevig, som mener veien må gå via forpliktende forhandlinger og ikke minst gjennom holdningsskapende arbeid.

Nuclear Abolition Day

Kirsten Osen

MedFred Oslo
barnes@legermotatomvapen.no

Den 5. juni 2010 var allerede før Tilsynskonferansen for Ikke-spredningsavtalen i mai pekt ut til en internasjonal markering av at arbeidet for avskaffelse av atomvåpen fortsetter. Takket være godt samarbeid mellom flere organisasjoner ble det en skikkelig markering i Oslo kl. 1200-1600. Ole Kopreitan hadde ordnet standplass for aksjonen midt i Karl Johans gågate.

Abolition-standen var markert med en stor gul plakate med teksten "Forby atomvåpen", et kart med markering av aksjonene verden over, og et ICAN-banner. To glassylindre ble brukt til å symbolisere nedrustning, en full av kuler og med radioaktivitetssymbol i fronten, det andre i utgangspunktet tomt med ICAN-logo. Forbipasserende ble oppfordret til å signere et krav om et forbud mot atomvåpen. Før de flyttet

en kule fra en sylinder til den andre som symbol på nedrustning, fikk de en liten ICAN-folder (som NLA hadde trykket opp) og et rødt armbånd med påskriften "Abolish Nuclear Weapons NOW" (som Norges Fredsråd hadde ordnet med).

Det var masse folk på Karl Johan i anledning Grønne dager,

Musikkfestival og godvær. Standen var arrangert av Anne Marte Skaland fra NTAs styre. Den var betjent av både studenter, hvorav mange fra MedFred, og andre aktivister. Hedda Langmyr fra Fredsrådet sørget for at musikere fra 42 av festivalens band bar røde abolition-armbånd, fortalte hvorfor, og kastet bånd til publikum.

Leger i Israel og Palestina med felles uttalelse om Gaza

Bjørn Hilt

Internasjonalt råd IPPNW
hilt@legermotatomvapen.no

Innenfor IPPNW arbeider israelske og palestinske leger side om side for medisinsk nødhjelp til Gaza, opphevelse av blokaden av Gaza og varig fred for folkene i Midt-Østen.

Leger fra både den palestinske og israelske grenen av International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW), h.h.v. Palestinian Physicians for the Prevention of Nuclear

War og Israeli Physicians for Peace and the Preservation of the Environment, sendte umiddelbart etter angrepet på skipskonvoien til Gaza ut en felles erklæring om situasjonen. Erklæringen inneholder en fordømmelse av angrepet på skipskonvoien, en appell om medisinsk nødhjelp til Gaza, og krav om opphevelse av blokaden av Gaza. Legene fra begge sider som har førstehåndskjennskap til situasjonen, uttrykker akutt bekymring for helsetilstanden og helsetilbudet til folket i Gaza og de sier at behovet for hjelp og utstyr er stort. IPPNW er en av få internasjonale organisasjoner

med undergrupper både i Palestina og i Israel og lederne for de to søsterorganisasjonene håper at deres felles utspill kan gi økt både lokal og internasjonal forståelse for behovet for akutt medisinsk hjelp og varig fred for folkene i området. IPPNW har en fast komité med leger fra hele Middelhavsområdet som arbeider for fredsbygging i Midtøsten gjennom blant annet studentutveksling og økt medisinsk samarbeid mellom fagfolk fra landene i regionen.

Se også innlegg om dette i Tidsskr nr legeføren nr 13-14 2010, s 1333.

Fredsbåt gjestet Bergen

PEACEBOAT besøker all verdens havner med sitt budskap om fred og nedrustning, og 10.juni var det Bergens tur til å få besøk. Ombord i det enorme skipet var mer enn 800 reisende, inkludert studenter, fredsaktivister og overlevende etter atombombene i Hirsoshima og Nagasaki.

Mari Jetlund

Nasjonal stud. repr. NLA
jetlund@legermotatomvapen.no

Fredsbåten er en japansk-basert NGO, som har gjort "fredsreiser" over hele verden siden 1983. Organisasjonen er politisk og religiøst uavhengig, og dens misjon er å fremme fred, nedrustning, miljøvern, solidaritet og menneskerettigheter gjennom utdanningsprogrammer, frivillig arbeid, dialogmøter og ulike prosjekter både på sin reise til sjøs og ved besøk i utallige havner i alle verdensdeler. Innen ankomst Bergen hadde skipet blant annet besøkt konfliktområder i Midtøsten, og mange av deltakerne hadde deltatt i demonstrasjonene under Tilsynskonferansen i New York.

Seminar

I forbindelse med besøket i Bergen ble det arrangert et åpent seminar på Christian Michelsens institutt. Her var temaet nedrustning, Tilsynskonferansen for Ikke-spredningsavtalen (NPT) og arbeidet for en atomvåpenkonvensjon. På talerlisten var en rekke store navn

innen vår bevegelse: Alyn Ware (Internasjonale jurister mot atomvåpen, og vinner av The Right Livelihood Award), Dr. Rebecca Johnson (ICAN-ekspert og leder av The Acronym Institute) og Tim Wright (ICAN). Også Randy Rydell (FNs kontor for nedrustning) og Ole Kopreitan (Nei til Atomvåpen) hadde innlegg, i tillegg deltok en rekke representanter fra den japanske organisasjonen Hibakusha – en sammenslutning av de overlevende fra atombombene i 1945.

Fra norsk hold var i tillegg til Nei til Atomvåpen også NLA, Medfred, Norges Fredsråd, Bergen fredslag og Dag Hammarskjold-programmet representert. Det var imidlertid synd at få andre hadde tatt turen til CMI. Dette skyldtes nok både tidspunktet (midt i eksamensperioden for studentene) og sparsom markedsføring av besøket.

Optimisme

Ved omtale av NPT-konferansen var det en overraskende positiv holdning å spore hos seminarets bidragsytere. De fleste hadde selv vært tilstede under forhandlingene i New York og

hadde således vært førstehånds-vitner til mye av det som var sagt og gjort. Atombomber som tas av høy beredskap, opprettholdelse og gjenopprettelse av atomvåpenfrie soner og bred deltakelse av NGOere var blant lyspunktene som ble tatt fram fra konferansen. Videre fikk norske myndigheter skryt for sine initiativ i NPT- prosessen. Et spørsmål som ble diskutert var om vi skal svare med ris eller ros – skal vi være tilfreds med innsatsen så langt eller snarere kreve MER av våre folkevalgte? Alexander Harang, Fredsrådet, var tilhenger av det siste. Han nevnte at vi – som NGOere – uansett har som oppgave å holde myndighetene i ørene og alltid i freds spørsmål kreve mer enn de kan gi oss.

Markering

Vel så viktig er imidlertid også oppgaven med å mobilisere befolkningen og skape en folkeopinion mot atomvåpen. Som avslutning på dagens program hadde fredsaktivistene ombord i Peaceboat forberedt en gatemarkering. Med musikk, ballonger, bilder, sang og dans satte et hundretalls japanere sitt preg på Torgallmenningen en times tid. Arrangementet skilte seg vesentlig fra andre anti-atomvåpen-markeringer og var slik sett et velkomment og fargerikt innslag i gatebildet. Man får håpe at bergenserne fikk med seg budskapet fra de tilreisende den solrike ettermiddagen.

Medlemsregisteret under oppdatering – husk å betale kontingenten!

NLAs medlemsarkiv er ikke så oppdatert som vi ønsker, og styret arbeider derfor aktivt med denne saken. Målsettingen er at vi i 2011 skal ha et oppdatert og korrekt medlemsregister.

Dordi Lea

Organisasjonssekretær NLA
lea@legermotatomvapen.no

Vi får en del returpost fordi noen har glemt å fortelle oss om adresseendringer. Vi har etter beste evne forsøkt å etterspore dere, men det vil lette vårt arbeid mye om medlemmene husker å melde adresseendringer til oss. Dette kan enklest gjøres ved å sende en e-post til lea@legermotatomvapen.no

Styret vil også i løpet av året sanere medlemslisten ut fra kontingentinnbetalings-historikken. **Medlemmer som ikke har betalt kontingenten siste tre år vil bli ansett som utmeldt og strøket fra vår medlemsliste.** Vi håper selvfølgelig at så mange som mulig husker å betale kontingenten.

Foreningen har i år gått bort fra å bruke firmaet Mamut til å håndtere innkreving av medlemskontingent. Dette er for å spare penger og for å ha bedre kontroll over medlemsmassen. Overgangen har likevel ikke vært helt problemfri. Vi har blant annet fått en del innbetalinger uten at det fremgår hvem som har betalt. Dette jobber vi nå med å finne ut av.

Vi sender i disse dager ut purrebrev til de som ikke er registrert med innbetalt medlemskontingent. Det kan være at du har betalt, men at betalingen har vært navnløs hos oss. Vi ber deg da ta kontakt på lea@legermotatomvapen.no for å melde om dette.

Kontingentinntektene er viktig for NLAs arbeid. Vi bruker pengene i hovedsak til kampanjen for et forbud mot atomvåpen, informasjonsmateriell, deltakelse på konferanser og

arrangering av konferanse og årsmøte. En del av støtten går også til IPPNW sitt internasjonale fond som gjør at leger og studenter fra land med mindre betalingsevne skal få mulighet til å delta i det internasjonale arbeidet.

Hvis du ønsker å vite mer om arbeidet som NLA gjøre, kan du gå inn på www.legermotatomvapen.no. Her ligger det også linker til interessante sider, blogger fra konferanser og det nye læringsprogrammet "Lær om atomvåpen".

Håpløst gammeldags forslag til nytt strategisk konsept fra NATO

Bjørn Hilt

Internasjonalt råd IPPNW
hilt@legermotatomvapen.no

Den 17. mai (av alle dager) presenterte NATOs ekspertgruppe ledet av USAs tidligere utenriksminister Madelaine Albright sitt forslag til et nytt strategisk konsept for NATO. Forslaget skal nå på høring i organisasjonen og vil ventelig bli vedtatt sent i år eller tidlig neste år. Det nye strategiske konseptet vil trolig, som det forrige, forbli gjeldende i opp mot 10 år.

Når det gjelder atomvåpen inneholder forslaget et par positive elementer

som indikasjoner om en forsterket dialog med Russland med sikte på å redusere (eventuelt eliminere) taktiske atomvåpen fra Europa, og fortsatt arbeid for å hindre spredning av atomvåpen. Når det er sagt så er resten av konseptet hva gjelder atomvåpen preget av utdatert tankegang og språk, nærmest som et gufs fra den kalde krigen. Som før snakkes det om atomvåpenenes viktige rolle for vår sikkerhet, om avskrekking med atomvåpen og om å beholde amerikanske taktiske atomvåpen i Tyrkia, Italia, Nederland, Belgia, Storbritannia og Tyskland. Det snakkes også om å fortsette arbeidet med et såkalt rakettskjold i Europa. Så her har haukene i Pentagon og rustningsindustrien fått

fullt gjennomslag, mens forsiktige røster, kanskje fremst fra Norge og Tyskland om at NATO burde forsterke sin innsats for atomvåpennedrustning og slutte med kald-krig-retorikken, så langt ikke har blitt hørt. Det betyr at vi alle må fortsette kampen for at president Obamas utalte ambisjoner om en sikrere verden uten atomvåpen skal bli noe annet enn tomt munnhell.

Jo, forresten, et annet positivt element med konseptforslaget er at NATO kan være innstilt på å love ikke å true med bruk av atomvåpen overfor stater som selv ikke har atomvåpen og som overholder NPT. Det ville i tilfelle sannelig vært på tide.

På verdenskongress med Leger mot atomvåpen

Torsdag 26. – søndag 29. august var det verdenskongress for Leger mot atomvåpen i Basel. Som vanlig hadde studenten i tillegg sin egen kongress på onsdag og torsdag formiddag. Denne gangen var også to av studentene med på en rundtur i Sveits tre dager før konferansen. I alt deltok seks studenter og seks leger fra Norge. Dette er studentenes historie.

Saima Akhtar, Sofie Paus, Hanne F. Tollefsen, Lin Sadi, Øyvind Holen og Martin L. Mikkelsen

Det er mandag morgen i Basel, og vi, medisinstudentene Lin og Martin fra Oslo, er tidlig oppe og klare for avreise. På togstasjonen blir vi møtt av seks andre reiselystne, og samme legger vi ut på en tre dagers rundtur for å gjøre seg kjente med vertslandet for årets verdenskongress, Sveits. Fra Basel går turen til Bern hvor vi mellom gamle katedraler, finurlige klokketårn og åpne parker med bjørner, blant annet får se Einsteins først studieleilighet, før vi reiser videre til Genève, hvor FN-bygningen og landminemonumentet, den trebeinte stolen, blir klare høydepunkt.

Dag to tilbringes ombord på tog og båt. Fra Genève bærer det over 2000 meter opp i fjellene med Alpeekspressen, og mens bylivet legges bak oss, omgis vi av spisse fjelltopper, klare fossefall og rautende kyr – alle Sveits' kjennetegn i vakker harmoni. En båttur over Vierwaldstättersee ligger Luzern, hvor det er musikkfestival, og et rikt utvalg

“...han problematiserte NATOs sikkerhetspolitikk som innebærer at de betaler beskyttelsespenger til de samme folkene de kriger mot, og på den måten finansierer de begge krigens parter”

av gatekonserter gir gruppa et kulturelt påfyll. Heldigvis blir det også tid til et bad i sjøen, før turen på onsdag formiddag går videre til Zürich, Sveits' største by og økonomiske hovedstad. Med under 400 000 mennesker og en flott gamleby, er den koselig og sjarmerende, og absolutt et verdig endested for pre-touren.

Onsdag

For Hanne fra Oslo og Sofie, Saima og Øyvind fra Bergen startet konferansen tidlig onsdag morgen. Allerede fjorten minutter over sju (punktlighet er en dyd i Sveits) ble det hamret på dørene, og da var det bare å hoppe i klærne og få seg litt mat før avreise fra vandrehjemmet St. Alban – og klokka var ikke engang åtte.

På universitet begynte dagen med innledning med blant andre IPPNWs smpresidenter Vappu Taipale fra Finland og Ime John fra Nigeria. Vi ble dessuten presentert for konferansens organisasjonskomité og flere av organisasjonens prosjekter. Før resten av dagen ble viet foredrag om atomvåpen, og Katharina Bergmann fortalte om hvordan studentenes innsats på NTP RevCon i Ny York i mai hadde båret frukter. Dagens faglige del ble avsluttet med valgfrie arbeidsgrupper (work shop).

Hanne gikk på Optimisme og aktivisme og Mot en verden uten landminer. På den første fikk hun en innledning av den canadiske matematikeren Gordon Edwards med litt teori om håndtering av atomavfall for den canadiske fotografen

Robert del Tredici fortalte sin historie og viste bilder av atomvåpenindustrien i USA og Russland. Den andre ble innledet av legene Mohammed Geneid og Leila Moein fra Egypt og Iran, før det ble en diskusjon om hva medisinstudenter og leger kan gjøre for kampen mot landminer. Et av forslagene

var et studentprosjekt ala ReCap i Iran, hvor studentene kunne delta i arbeidet med landmineoffer, og siden jobbe for mediadekning og bevissthet rundt de 110 millioner landminene vi har i verden i dag.

I løpet av ettermiddagen hadde Lin og Martin kommet seg tilbake til Basel, og alle studentene møttes i universitetshagen, hvor var alt klar for Kulturell kveld og hvert land fikk presentere seg selv med det de hadde med seg av lokal mat og drikke. Kvelden ble avsluttet med sang og dans fra mange av landenes representanter.

Torsdag

Også torsdag startet med at vi ble brutalt revet ut av Freuds verden fjorten minutter over sju. Etter en rask frokost og så mye kaffe som mulig, bar trikken oss til universitet, hvor en spennende foredragsserie om urans miljøeffekter ventet.

Først ut var Tilman Ruff, en av ICANs fedre. Han snakket om medisinsk bruk av radioaktive isotoper derivert fra høyanriket uran (HEU) som også kan brukes i atomvåpen. Ruff problematiserte den varierende sikkerheten en finner hos forskningsreaktorene som fremstiller isotoper for medisinsk bruk, både fra et våpenperspektiv, men også fra et miljøperspektiv, og viste til alternative isotoper fra lavanrikt uran (LEU).

Den tyske advokaten Heiner Tettenborn snakket om situasjonen i Afghanistan og sitt humanitære arbeid sammen med den tidligere soldaten Reinhard Erös. Blant annet trakk han fram diskusjonen om hvem Taliban egentlig er – alle i Taliban er fra Pashtostammen, men ikke alle pashtoene er taliban, allikevel minner krigen om et folkemord, og han problematiserte NATOs sikkerhetspolitikk som innebærer at de

betaler beskyttelsespenger til de samme folkene de kriger mot, og på den måten finansierer de begge krigens parter.

Øyvind gikk så på arbeidsgruppa Fred gjennom helse med Neil Arya som framhevet ikke bare legenes ansvar, men også deres unike mulighet til å fremme fred. Som eksempel nevnte han Butterfly Peace Garden på Sri Lanka hvor traumatiserte barn kan komme for oppfølging og hjelp. Før vi alle igjen ble samlet på dagens siste foredragsserie om utholdende engasjement, hvor blant andre Gunnar Westberg hadde et inspirerende foredrag – etter to dager med foredrag om alvor og tragedie, kunne vi avslutte med litt optimisme tross alt!

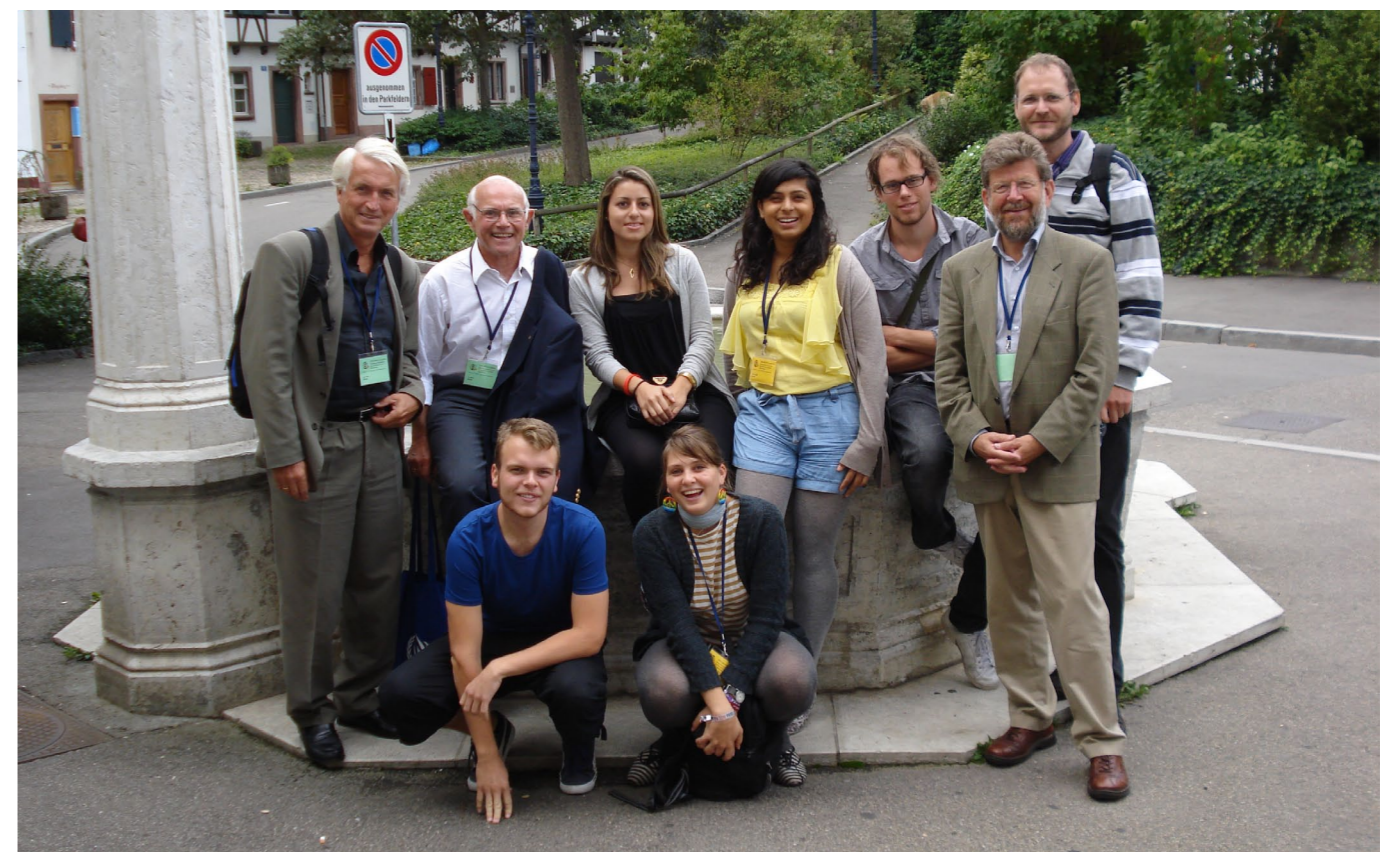
Torsdag var legenes første dag på kongressen, og på kvelden var det felles mottagelse og middag på Das Schiff (en båt). Før denne middagen rakk studentene et bad i Rhinen, men på grunn av badingen kom vi dessverre noe forsinket til middagen. Etter litt restespising fulgte den intensive minglingen og networkingen som er så viktig på kongresser av denne sorten. Kvelden ble avsluttet på et ikke alt for ugudelig tidspunkt, noe som muliggjorde videre konferanseaktivitet neste dag. Alt i alt; supertorsdag!

Fredag

Fredag var første dagen vi studenten skulle få være med på hele programmet til legene. Dagen begynte med en felles velkomst før vi fikk en foredragsserie

om Leger mot atomvåpens historie. Før lunsj rakk vi dessuten en foredragsserie om atommaktenes roller og ansvar. Etter lunsj var det en ny foredragsserie om helsefremmende og voldsreducerende arbeid blant annet med eksempler fra Nigeria, hvor de har startet et radioprogram med informasjon og innringere for å sette fokus på vold og helse, samtidig som programmet er ispedd litt populærmusikk for å fange lytternes oppmerksomhet.

På ettermiddagen var det tid for flere arbeidsgrupper, og Martin gikk på en om lavdosestråling og insekter. Innlederen for gruppa var den sveitsiske, vitenskaplige illustratøren Cornelia Hesse-Honegger som har samlet og malt muterte insekter i en årrekke. Under innsamlingen har

Gruppebilde: Bjørn Hilt, Per Wium, Lin Sadi, Saima Akhtar, Øyvind Holen, Klaus Melf, John Gunnar Mæland, Sofie Paus og Martin L. Mikkelsen. Ikke til stede da bildet ble tatt: Jon Reitan, Tordis S. Hoifødt og Hanne F. Tollefsen.

“Abraham Behar viste at kronisk lavdosestråling øker risikoen for hjerte-karsykdommer gjennom økt antall frie radikaler, oksidativt stress og til sist endotelskade”

hun ført statistikker som klart viser en økt risiko for mutasjoner i nærheten av atomkraftverk. Fredagskvelden ble nytt på bankett i Safran Guilds (den tidligere farmasilosjens) festhaller sammen med Borgemestere for fred.

Lørdag

Dagen starta med en foredragsserie om kjernekraft, stråling og helse. Wolfgang Hoffman dro fram KIKK-studien fra Tyskland, som viser at leukemirisikoen hos barn øker med 120 % (60 % økning

nasjonene basert på tillit, og å få folk til å innse at atomvåpen ikke gir beskyttelse. Så gikk hun på arbeidsgruppa Gaza og Israel, hvor det ble lagt stor vekt på den humanitære situasjonen og blokkadens konsekvenser. Et forslag på vedtak var å sende en delegasjon fra Leger mot atomvåpen med representanter fra Palestina og Israel til Gaza og øke samarbeidet på tvers av grensene.

Dagen ble avsluttet med middag og konsert med Basel symfoniorkester.

Student International Council Meeting - det første gjennomførte møtet på en verdenskongress med internasjonale, regionale og nasjonale studentrepresentanter.

for kreft generelt) når de bor i nærheten av et atomkraftverk, mens Abraham Behar viste at kronisk lavdosestråling øker risikoen for hjerte-karsykdommer gjennom økt antall frie radikaler, oksidativt stress og til sist endotelskade. Så fortsatt vi med en foredragsserie om globalisering, krig og avskaffing av atomvåpen.

Etter foredragene gikk Lin på arbeidsgruppa Atomfri sone i Midt-Østen. Dette var et veldig populært tema med mye diskusjon mellom representanter fra både Iran, Israel og Palestina. Alle var enige om at det viktigste for å oppnå målet, var å få til et samarbeid mellom

For dem som ikke deltok på det valgfrie opplegget, gikk turen ut i Basels gater, før kvelden ble avsluttet med dokumenterfilmen Uranium, er det et land? som i sin helhet kan ses på youtube.com (søkeord: Uranium, is it a country?).

Søndag

Til tross for at søndag var konferansen siste dag, var det ingen kjære mor, og som alle de andre dagene begynte vi tidlig om morgenen med en forelesningsserie. Denne gangen var det økonomi og makt som sto i fokus, og foredragsholderne gjorde det klart at økonomisk ustabilitet er en viktig årsak til militære uroligheter,

og at handel med nasjonalgjeld (ikke-eksisterende valuta) hadde skylda for den økonomiske ustabiliteten vi ser i dag. Økonomene i panelet mente derfor det var vel så viktig å utjevne økonomiske skjevheter som å forby atomvåpen for å unngå atomkrig.

Søndag er også dagen for sjelelig påfyll, og etter den første foredragsserien dro vi til Predigerkirchen, den katolske kirken i Basel, hvor fellesrommet var gjort om til interreligiøst møtested hvor alle religionene representert ved kongressen, fikk vise seg fram. Tekster om ansvar og hvordan vi må verdsette verden vi lever i var musikalsk innrammet av høystemt korsang og orgelmusikk.

Så bar det tilbake til universitetet hvor vi fikk kongressens siste foredragsserie. Den handlet om landene som ikke har atomvåpen og samfunnet for øvrig og vår rolle i kampen mot atomvåpen. Og med ordene til Mitsue Murata om at myke verdier må være tonegivende og Martin Vossellers ord om at vi ikke er aleine(!), skiltes våre veier for denne gang og vi dro fra bading, sol og kortbuksevær tilbake til landet med den evige sne, hvor vi ble møtt av 12 grader.

Vi var alle enige om at det hadde vært en fin tur!

En rekke av foredragene og arbeidsgruppeinnledningene fra kongressen er tilgjengelig på sida www.ippnw2010.org.

Saima Akhtar, Sofie Paus, Hanne F. Tollefsen, Lin Sadi, Øyvind Holen og Martin L. Mikkelsen

Vaktbikkja for humanitær rett endelig på banen i atomvåpensaken?

På verdenskongressen i Basel glimret ICRCs president Jakob Kellenberger med sitt fravær. Den noe mindre profilerte visepresidenten, Christine Beerli, fikk jeg imidlertid stilt et par knappe spørsmål i trengselen ut av aulaen på kongressens første dag.

Sofie Paus
MedFred Bergen

ICRC (the International Committee of the Red Cross) er en nøytral og uavhengig organisasjon som skal sikre humanitær beskyttelse og hjelp til krigsofre, fanger, flyktninger og andre sivile i konfliktområder. Organisasjonen er en del den internasjonale røde kors og røde halvmåne bevegelsen og dens myndighet er forankret i Genèvekonvensjonen.

Etter at ICRC lenge har holdt seg relativt passive i atomvåpenspørsmålet overrasket Jakob Kellenberger med sin tale den 20.april i Genève i år. Der fremhevet han tydelig behovet for en lovlig bindende avtale for å utrydde atomvåpen, og oppfordret stater til å gripe den unike muligheten til å samarbeide før ikke-spredningskonferansen i New York måneden etter. Den svært siterte avslutningssetningen fra talen, viser den klare oppfordringen fra den politisk nøytrale organisasjonen: “The ICRC finds it difficult to envisage how a use of nuclear weapons could be compatible with the rules of international humanitarian law”. Ifølge Kellenberger, tok ICRC opp atomvåpenspørsmålet

allerede i 1950, da de alarmerte stater om de totale ødeleggelsene og bruddene på Genèvekonvensjonen ved den forrige og en eventuell framtidig atomvåpenkrig.

I den aktuelle talen understreker han atomvåpens unike posisjon i graden av ødeleggelsesomfang, både med tanke på menneskelig lidelse og klimaendringer, noe som kan komme til å true klodens overlevelse.

Hvorfor nå?

Det er klart at det var en skuffelse at Kellenberger måtte melde avbud til verdenskongressen. Hans tilstedeværelse hadde stadfestet at atomvåpenproblematikken blir satt høyt på ICRCs agenda. Organisasjonen har spilt en helt spesiell nøkkelrolle i konvensjonene mot klasevåpen, så vel som mot biologiske og kjemiske våpen.

Christine Beerli var svært vag under den første plenumsforelesningen, der hun ikke kom med nye uttalelser enn hva som allerede tydelig er ICRCs standpunkt. Hun virket imidlertid svært imøtekommende når jeg kom med mitt første spørsmål om hvorfor ICRC nå relativt plutselig har satt atomvåpenspørsmålet høyt på dagsorden. Da svarte hun (svært

diplomatisk og uforpliktende riktignok) at ”atomvåpenspørsmålet har alltid vært viktig for oss. Det har det vært allerede fra 1945, men det har blitt mindre prioritert i visse perioder i arbeid med andre konvensjoner (klasevåpen etc.). Men ettersom vi har oppnådd avtaler og konvensjoner på en del av de andre områdene har vi nå returnert til å ha atomvåpenspørsmålet som en av vår store fokusområder. For nå er tiden, nå finnes det mer håp og muligheter med både NPT og STAR-traktaten i vinden, sammen med en noe ny bevisstgjøring av ”the collectivity of humanity””. Hun gikk med andre ord ikke inn på at NPT 2010 av mange blir betegnet som svært lite forpliktende (om ikke en fiasko). På spørsmålet om ICRC ser for seg en konkret tidsramme for når en eventuell konvensjon kan være et faktum er hun som alle talspersoner svært diplomatisk, og svaret forsvinner i en tyntflytende suppe om at jeg må skjønne sakens kompleksitet.

Til spørsmålet om ICRC ikke ser det som problematisk at atomvåpenspørsmålet utvistelig også er at politisk spørsmål, og om dette har betydning for ICRC som politisk nøytral, virker hun nærmest indignert over spørsmålet og uttaler skarpt ”Nei! Vi velger å se på dette fra et rent humanitært perspektiv, og dette vil stå i en egen posisjon over det politiske. Når verdens helse står på spill er det dette fokuset som må gå foran det andre”.

Viktigheten av ICRCs tilstedeværelse ble gjentatt på avslutningsseansen på konferansens siste dag, og deres engasjement i saken er essensielt. Likevel vil tiden vise om organisasjonens ord om nedrustning omgjøres til handling, for det er på det rent praktiske plan at vi ser ICRCs begrensning. For noen er overgangen fra ord til praksis uendelig lang.

Du kan vinne 10 000 dollar!

John Gunnar Mæland
Leder NLA
john.meland@isf.uib.no

Vår internasjonale moderforening trenger sårt til penger for sin drift. Et tiltak for å skaffe ekstra inntekter er det årlige IPPNW Peace Raffle: et lotteri med et lite antall lodd og én stor gevinst.

Neste års lotteri er nå i gang. Det vil bli solgt inntil 300 lodd. Hvert lodd koster 100 US dollar. Trekningen finner sted i juli 2011. Vinnerloddet gir en gevinst på 10 000 US dollar!

NLA har forpliktet seg til å selge i alle fall 10 lodd. Ta kontakt med John Gunnar Mæland (e-post: john.meland@isf.uib.no eller mobil

90081052) hvis du er interessert i å delta i dette spennende lotteriet. Husk at du samtidig støtter vår sak!

Nye studentrepresentanter

Mari Jetlund
Nasjonal stud. repr. NLA
jetlund@legermotatomvapen.no

NLA har fått to nye nasjonale studentrepresentanter: Saima Akhtar og Sofie Paus.

Begge studerer i Bergen (Sofie på 5.semester, mens Saima er i et permisjonssemester med global helsestudier)

å være et bindeledd mellom alle medfred-studenter i Norge og mellom de norske studentene og IPPNW-students internasjonalt.

De to kommer til å dele vervet likt mellom seg. Foruten å delta på styremøter er deres øvrige oppgaver

Nye kampanjekoordinatorer

Trygve Berge
Styremedlem NLA
berge@legermotatomvapen.no

NLA styrker i disse dager arbeidet med en kampanje for et forbud mot atomvåpen, bl.a. inspirert av den tidligere vellykkede kampanjen for et forbud mot landminer. Den nye kampanjen vil bli drevet i samarbeid med Nei til atomvåpen (NTA) og Den norske Pugwashkomite, men tar mål av seg å skape en bred allianse av norske organisasjoner. I denne forbindelse er det opprettet et kampanjesekretariat som vil ha kontorplass hos Norges

Fredsråd. To koordinatore er ansatt i hver sin deltidsstilling, Anne Marte Skaland og Nosizwe Lise Baqwa.

Begge har en spennende og relevant bakgrunn, både akademisk og fra organisasjonsarbeid. Anne Marte Skaland sitter i NTAs sentralstyre og studerer for tiden master i sosiologi ved Universitetet i Oslo. Hun har og bakgrunn fra Changemaker. Norsk-sørøstafrikanske Nosizwe Lise Baqwa har bachelorgrad i statsvitenskap fra Universitetet i Oslo og Universitetet i Cape Town, og mastergrad i International Studies and Diplomacy

ved School of Oriental & African Studies (SOAS) i London.

Koordinatorenes første oppgave blir å forberede og arrangere en dagskonferanse siste uke i oktober, for alle organisasjoner som vurderer å bli med på kampanjen for et forbud mot atomvåpen. De skal også kontakte ulike norske organisasjoner for å fortsette arbeidet med å bygge et nettverk for kampanjen.

Vi kommer tilbake med mer informasjon om kampanjen - følg med!

NAVN _____

ADRESSE _____

POSTNR/-STED _____

TELEFON ARBEID _____

TELEFON PRIVAT _____

E-POST _____

Tlf: 22005101 E-post: kundesen@ahf.no

BANCO HUMANFOND - Et fond for de bevisste

Fondet er et norsk aksjefond med en moderat risikoprofil. Inntil 20 % av kapitalen kan investeres i utenlandske aksjer. Fondet har en ideell profil og egne etiske retningslinjer. I Banco Humanfond unngår du dermed å støtte opp om selskaper som produserer våpen, alkohol og tobakk, samtidig som du tar hensyn til selskapers sosiale- og miljømessige krav (festsatt av FN). Den ideelle profilen innebærer at 2 % av din forvaltingskapital ved årets slutt videreføres til Norske Leger mot Atomvåpen.

Ferdig utfylt tegningsblankett som er trykket i denne folder kan sendes oss portofritt ved at du teiper igjen sidene og postlegger.

Ønsker du ytterligere informasjon kan du ta kontakt med oss på telefon 22 00 51 01, e-post: kundesen@ahf.no eller du kan besøke våre nettsider www.ahf.no. Du kan også fylle ut svarslippen nedenfor og sende den til oss.

Jeg er interessert i å spare bevisst med både hjerte og hjerne i Banco Humanfond! Send meg mer informasjon!

Alfred Berg Asset Management
AVTALER
SVARSENDING
Avtaler: 140212/24_Pb
Alfred Berg Industrifrans
Oslo Sentrum Bedriftssenter,
0109 Oslo

KAN SENDES
URPÅKERT
INNGI
ADRESSEN
VIL BETALE
PORTOEN

ENGANGSFULLMAKT

Jeg gir herved Banco Humanfond fullmakt til å belaste bankkonto nr. _____ for kjøp av andeler totalt kr. _____

Sted/Dato: _____ Underskrift (må disponere bankkonto): _____

SPAREAVTALE (SVARKUPONG)

Ja, jeg ønsker å betale andeler i Banco Humanfond med AvtaleGiro (kreditkonto nr. 1602.45.34328). Minimum sparebeløp er kr. 200,- pr. gang.

Belast mitt konto: _____ med kr. _____

hver måned hvert kvartal hver måned med unntak av _____

Beløpet skal belastes konto den _____ (hver mnd) Første belastningsdato: _____ (dag, mnd, år)

Kontohavers navn: _____ (benytt STORE BOKSTAVER)

Sted/Dato: _____ Underskrift (må disponere bankkonto): _____

Kid-felt: _____ (fylles ut av Banco Humanfond)

AVTALE GIRO

Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning. Fremtidig avkastning vil blant annet avhenge av markedsvilkingen, forvalters dyktighet, fondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kursfall. Valutakursendringer vil påvirke verdien på fondet, dersom underliggende investeringer er foretatt i annen valuta enn den som fondet er notert i. Selskapet er ikke ansvarlig for eventuelle skader eller feil som beror på hendelser utenfor selskapskontroll. Målestødet kan være delvis eller helt basert på informasjon fra tredjepart. Informasjon om selskaper som pålitelige. Vær oppmerksom på at informasjonen er kontrollert eller ikke kontrollert, innholdet i dette dokumentet er ikke garantert. Vær oppmerksom på at informasjonen er kontrollert eller ikke kontrollert, innholdet i dette dokumentet er ikke garantert. Vær oppmerksom på at informasjonen er kontrollert eller ikke kontrollert, innholdet i dette dokumentet er ikke garantert. Vær oppmerksom på at informasjonen er kontrollert eller ikke kontrollert, innholdet i dette dokumentet er ikke garantert. Vær oppmerksom på at informasjonen er kontrollert eller ikke kontrollert, innholdet i dette dokumentet er ikke garantert.

Spar i Banco Humanfond og støtt Norske Leger mot Atomvåpen!

Har du bevisste etiske og ideelle holdninger og ønsker å dele litt av dine goder med andre?

Nå kan du spare i Banco Humanfond og samtidig støtte opp om det nyttige arbeidet Norske Leger mot Atomvåpen utfører!

Uansett om du sparer langsiktig til deg selv eller dine nærmeste er Banco Humanfond et godt valg. Velkommen som sparer i Banco Humanfond - et alternativ med både hjerte og hjerne!

TEGNINGSBLANKETT I BANCO HUMANFOND

Å spare i Banco Humanfond er enkelt. Fyll ut tegningsblanketten og legg den i posten idag. NB! Skjema samt legitimasjonsdokumentasjon må sendes pr. post ved opprettelse av spareavtale. Ved enkelstående tegninger kan du benytte fax 22 00 51 05. Dersom du ønsker tilsendt prospekt eller annen informasjon, ta gjerne kontakt med Banco Humanfond, Grev Wedøls Plass 9, Postboks 483 Sentrum, 0105 Oslo, www.ahf.no

NAVN	PERSON/ORGANISASJONSNR	STYTSORGERSKAP
ADRESSE	TELEFON/DAKTID	TELEFON/KVLEDDSTID
TELEFAX	POSTNR	POSTSTED
BANKKONTO FOR FREMTIDIGE UTBEHALINGER		VPS KONTO (HVIS DU IKKE HAR BLIKKONTO OPPRETTET KOSTNADSFRITT)

ORGANISASJONEN DU STØTTER
Den ideelle organisasjonen du støtter ved denne tegningen.

LEGITIMASJONSDOKUMENTASJON
Ved første gangs tegning hos Banco Humanfond må gyldig legitimasjon (pass, bankkort, førerkort) fremlegges. Oppgi hvilken type som vedlegges: _____

TEGNING AV ENGANGSBELOP
Minimumsbeløp ved første gangs tegning er kr. 2000,-. Andelen kjøpes med kurs samme dag som fullmakten mottas, forutsatt at dette skjer innen kl. 11.00. Tegning kan gjøres ved at du gir oss en engangsfullmakt for belasting av din konto. Alternativt kan pengene overføres til fondets bankkonto nr. 1602.45.34328.

B

Retur til:
NLA v/John Gunnar Mæland
ISF, Kalfarveien 31
5018 Bergen

spring og signer! www.icanw.org

Kampanjen for en internasjonal konvensjon mot atomvåpen,
initiert av IPPNW i 2007, fortsetter - og avsluttes først når atomvåpen er forbudt
ved konvensjon. Gå inn på nettsidene og signer!

Neste manusfrist: 20. november 2010